न राजा राजवत्किञ्चित् समाचरति कीचके । दस्यूनामिव धर्म्मस्ते न हि संसदि शोभते ।
नाहमेतेन युक्ता वै हन्तुं मत्स्य तवान्तिके । सभासदश्च पश्यन्तु कीचकस्य व्यतिक्रमं ।
कीचको न च धर्म्मज्ञो न च मत्स्यः कथञ्चन । सभासदोऽप्यधर्म्मज्ञा य एनं पर्य्युपासते ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवंविधैर्व्वचोभिः सा तदा कृष्णाऽश्रुलोचना । उपालभत राजानं मात्स्यानां वरवर्णिनी । ४८५
॥ विराट उवाच ॥ परोक्षं नाभिजानामि विग्रहं युवयोरहं । अर्थतत्त्वमविज्ञाय किन्नु स्यात् कौशलं मम ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततस्तु सभ्या विज्ञाय कृष्णां भूयोऽभ्यपूजयन् । साधुसाध्विति चाप्याहुः कीचकं च व्यगर्हयन् ।
॥ सभ्या ऊचुः ॥ यस्येयं चारुसर्व्वाङ्गी भार्य्या स्यादायतेक्षणा । परो लाभस्तु तस्य स्यान्न च शोचेत् कथञ्चन ।
न हीदृशी मनुष्येषु सुलभा वरवर्णिनी । नारी सर्व्वानवद्याङ्गी देवी मन्यामहे वयं ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवं संपूजयन्तस्ते कृष्णां प्रेक्ष्य सभासदः । युधिष्ठिरस्य कोपात्तु ललाटे स्वेद आगमत् । ४९०
अथाऽब्रवीद्राजपुत्रीं कौरव्यो महिषीं प्रियां । गच्छ सैरिन्ध्रि मात्स्याः सुदेष्णाया निवेशनं ।
भर्त्तारमनुरुध्यन्त्यः क्लिश्यन्ते वीरपत्नयः । शुश्रूषया क्लिश्यमानाः पतिलोकं जयन्त्युत ।
मन्ये न कालं क्रोधस्य पश्यन्ति पतयस्तव । तेन त्वां नाभिधावन्ति गन्धर्व्वाः सूर्य्यवर्चसः ।
अकालज्ञाऽसि सैरिन्ध्रि शैलूषीव विरोदिषि । विघ्नं करोषि मत्स्यानां दीव्यतां राजसंसदि ।
गच्छ सैरिन्ध्रि गन्धर्व्वाः करिष्यन्ति तव प्रियं । व्यपनेष्यन्ति ते दुःखं येन ते विप्रियं कृतं । ४९५
॥ सैरिन्ध्र्युवाच ॥ अतीव तेषां घृणिनामर्थेऽहं धर्म्मचारिणी । तस्य तस्यैव ते वध्या येषां ज्येष्ठोऽचदेविता ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ इत्युक्त्वा प्राद्रवत्कृष्णा सुदेष्णाया निवेशनं । केशान्मुक्त्वा च सुश्रोणी संरम्भाल्लोहितेक्षणा ।
शुशुभे वदनं तस्या रुदन्त्याः सुचिरं तदा । मेघलेखाविनिर्म्मुक्तं दिवीव शशिमण्डलं । मु०
॥ सुदेष्णोवाच ॥ कस्त्वाऽवधीद्वरारोहे कस्माद्रोदिषि शोभने । कस्याद्य न सुखं भद्रे केन ते विप्रियं कृतं ।
॥ द्रौपद्युवाच ॥ कीचको माऽवधीत्तत्र सुराहारीं गतान्तव । सभायां पश्यतो राज्ञो यथैव विजने वने । ५००
॥ सुदेष्णोवाच ॥ घातयामि सुकेशान्ते कीचकं यदि मन्यसे । योऽसौ त्वां कामसम्मत्तो दुर्लभामवमन्यते ।
॥ सैरिन्ध्र्युवाच ॥ अन्ये चैव वधिष्यन्ति येषामागः करोति सः । मन्ये चैवाद्य सुव्यक्तं यमलोकं गमिष्यति ।
इति श्रीमहाभारते विराटपर्व्वणि कीचकबधपर्व्वणि द्रौपदीपरिभवे षोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ सा हता सूतपुत्रेण राजपत्नी यशस्विनी । बधं कृष्णा परीप्सन्ती सेनावाहस्य भामिनी ।
जगामावासमेवाथ तदा सा द्रुपदात्मजा । कृत्वा शौचं यथान्यायं कृष्णा सा तनुमध्यमा ।
गात्राणि वाससी चैव प्रक्षाल्य सलिलेन सा । चिन्तयामास रुदती तस्य दुःखस्य निर्णयं । ५०५
किङ्करोमि क्व गच्छामि कथं कार्य्यं भवेन्मम । इत्येवं चिन्तयित्वा सा भीमं वै मनसाऽगमत् ।
नान्यः कर्त्ता ऋते भीमान्ममाद्य मनसः प्रियं । तत उत्थाय रात्रौ सा विहाय शयनं स्वकं ।
प्राद्रवन्नाथमिच्छन्ती कृष्णा नाथवती सती । भवनं भीमसेनस्य क्षिप्रमायतलोचना । दुःखेन महता युक्ता मानसेन मनस्विनी ।
॥ सैरिन्ध्र्युवाच ॥ तस्मिन् जीवति पापिष्ठे सेनावाहे मम द्विषि । तत्कर्म्म कृतवानद्य कथं निद्रान्निषेवसे ।